

(H) برخه: د تولید خای

لومړۍ لوست: د بین المللی اقتصاد فهم او درک کول

د زده کونکو دزده کېږي موخي یا هدفونه: زده کونکي به په دی لوست کي د لاندي موخو سره اشنا شي:

- ۱ - د نړۍ په چارېېره کي د زراعت په فعلی او اونسنی وضعیت باندی بحث کول.
- ۲ - ددي امر تشخیص کول چې بین المللی تجارت ولې اهمیت یا ارزښت لري، او په خه ډول سره کار کوي.
- ۳ - د دی امر تشریح کول چې د تبدیلی نرخ په خه ډول سره تعین یا تآکل کېږي.

د لوست ورکولو لپاره ورلاندېز شوي وخت: یو ساعت

ورلاندېز شوي منابع یا زيرمي: لاندي منابع کولی شي چې ددي لوست په تدریس کولو کي ګټوري واقع شي:

- ددي درسي پلان ورلاندې کول د پاورپواینټ په پروگرام کي په ګوته شوي دي

Gibson, Jerry D., et al. Agribusiness: Management, Marketing, Human Resource Development, Communications, and Technology. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc., 2001. (Textbook, Chapter 14)

Lee, Jasper S., Leising, James G., and Lawver, David E. Agrimarketing Technology. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc., 1994. (Textbook, Chapters 13 and 14)

Finley, Eddy and Price, Robert. International Agriculture. Albany, New York: Delmar Publishers, Inc., 1994.

د سامانونو، لوازمو، شیانو او آسانټیاوو فهرست یا لېلیک
د لیکلولو لپاره سپینه ورقه یا صفحه یا تشهه ورقه
د پاورپواینټ په خاطر پراجکتور(غټه بنودونکی)
د پاورپواینټ سلايدونه یا صفحه
روښانه سلايدونه
د زده کونکو د ورقو کاپې

اصطلاح ګاني: لاندي اصطلاح ګاني به په دی لوست کي تر استعمال لاندي واقع شي (ذکر شوي)

اصطلاح ګاني د پاورپواینټ په ۲ شمیره سلايد کې هم ورلاندې شوي دي):
• د زراعت پوهه او علم Agricultural education

• مناسبه تکنالوژۍ Appropriate technology

د لومری جهان یا نړۍ هیوادونه First world country •

بین المللی تجارت International trade •

د دریم جهان یا نړۍ هیوادونه Third world country •

په زړه پوري تکلاره: هغه معلوماتو را ټول یا جمع کړئ چې د غذایي موادو نرخ یا قیمت د نړۍ په مختلفو هیوادونو کې مقایسه یا پرتله کړي. له زده کونکو خخه غوبښته وکړئ ترڅو چې ۱۰ ممکنه دلایل د نرخ د نوساناتو بیان کړئ. بحث په داسې ډول سره جور او عیار کړئ، چې د لومری موخي یا هدف په لوري جريان پیداکړي .

د محتوياتو خلاصه یالندېز او د لوست ستراتېژي

لومری موخه یا هدف: د نړۍ په چارپېره کې د زراعت په فعلی او اونسنی وضعیت باندي بحث کول.
وراندېز شوی مسله: زراعت په نورو هیوادونو کې په څه ډول وي؟

(د پاورپواینټ ۲ شمیره سلاید)

۱ - له دی سره، سره چې هیوادونه یو له بل سره ډير زیات رقیبان دي، بیا هم له لسو خخه کم هیوادونه د خپلو خلکو لپاره کافي غذا یا خوراکه تولیدوی. د نړۍ له سلو خخه زیات هیوادونه د غذا یا خوراکي له نگاه خخه په بېرونې منابعو پوري اړه لري یا ترلي دي.

(د پاورپواینټ ۴ ، ۵ او ۶ شمیري سلایدونه)

الف) په هغه هیوادونو باندي چې د انکشاف په حال کې دی د دریم جهان یا نړۍ اطلاق کېږي. دریمي هیوادونه له هغه هیوادونو خخه عبارت دی چې انکشاف او رشد یې نه دی کړي او هغه هیوادونه دی چې صنعتي شوی نه دي. هغه هیواد چې خلک یې فقیر او ناتوانه دي. هغه هیوادونه چې د هغوي کلنۍ عواید (per capita incomes) لږ وي.
د لومری جهان یا نړۍ هیوادونه له هغه هیوادونو خخه عبارت دی چې ملتونه یې صنعتي شوی دي. لومری جهان یا نړۍ د دریم جهان یا نړۍ په وراندې داسېت تشریح کيدلی او تعرف کېږي: د لومری جهان یا نړۍ هیوادونه صنعتي (industrialized) شوی دي. څنې وختونه دوهم جهان یا نړۍ د اړیا غربی بلک په نوم سره هم یاديږي.

(د پاورپواینټ ۷ شمیره سلاید)

ب) اکثره یا ډېری موسسو او ادارو دا کوبښین کړي دی ترڅو چې د دریم جهان یا نړۍ له هیوادونو سره مرسته وکړي او په دی توګه ددی هیوادونو زراعتي عايد یا لاسته راونه زیاته شي ترڅو په نتیجه کې یې د نړۍ بنسیکنه زیاته شي. د دریم جهان یا نړۍ له هیوادونو سره د همکاري یا مرستې د پراخوالی له مخي، دا هيله شتون لري ترڅو چې ددی ملتونو اقتصاد ترقی وکړي او لور شي.

(د پاورپواینټ ۸ او ۹ شمیري سلایدونه)

ج) په کال ۱۹۵۰ کې د نړۍ نفوس تقریباً ۲،۵ بیلیونه خلک حساب شوی وو. په داسې حال کې د میاشتی د ۳۱ نیټې کال ۲۰۰۹ د سرشمیرنې سروی په داسې توګه تخمين کوي چې د

حڪمي په منځ نفوس تقریباً ۶,۷۶۲,۵۵۷,۰۰۰ دا دا سی هيله کيري چي د ۲۰۴۰ کال په اخر کي به د حڪمي د منځ نفوس ۹ بیلیونو خلکو ته ورسیيري. که چيري د نړۍ د هیوادونو نفوس په اوستنی میزان سره زیاتولی وکړي، نو له شک خڅه پرته زیاتي غذاي یا خوراکي ته لیدل کيري. که چيري د نفوسو زیاتولی یه دی اندازې سره زیاتولی وکړي نو زراعتي ساحه به هم کمه شي څکه چي خلک د سرپناه لپاره هم اړتیا لري.

(د پاورپواینټ ۱۰ او ۱۱ شميري سلايدونه)

د) هرکله چي د انکشاف په حالت کي هیوادونه د تعليم او تربی په برخه کي کار کوي د مناسبې تکنالوژۍ استعمال په نظر کي نیول مهم دي. مناسبې تکنالوژۍ (Appropriate technology) هغه پروګرامونه او کارونه زده کړه تطبیق کوي چي د خلکو لپاره په مورد نظر برخه او تعليم کي منمر او ګټور وي. د مثال یا بیلګي په توګه: تاسې لوی ډیزلی تراکتور خپل هیواد نه راوري په داسې حال کي چې تراکتور ضمایم، تیل یا د ترمیم وسایل له خان سره نه لري. داسې تراکتور چې د هغې ترمیمي وسایل په یوه هیواد کي شتون ونه لري پس داسې تکنالوژۍ به د یوه هیواد لپاره گټوره نه وي.

(د پاورپواینټ ۱۲، ۱۳، ۱۴ او ۱۵ شميري سلايدونه)

ل) ددي لپاره چې ټول هیوادونه استقلال او ازادی ولري او مستقیل وسي نو زيات لاري او تکلاري شتون لري چي د انکشاف په حالت کي هیوادونه له هغې خڅه استفاده وکړي، لکه: تعليم او تربیت، تحقیق، زده کړه. زراعتي تعليم او تربیت له هغه منظم فعالیت نه عبارت دی چې په: اګرونومي، حیواناتو ساینس، د زراعت د اقتصاد علم، نبات پوهنه، ګذا یا خوراکي علم، ساحو او نورو ډیرو زیاتو ساحو کي مطالعات او لارښوونې سرته رسوي. د زراعتي عملی کړنو په وړاندیز سره مورد نظر هیوادونه به قدرت لرونکي شي ترڅو د خپلو خلکو لپاره ګذا یا خوراکه او نور ضروریات یا اړتیاوی پوره کړي. داسې تخمین یا آټکل شوی دی چې په کال ۲۰۲۵ کي به د نړۍ نفوس ۸,۸ بیلیونه نفر وي. ټول د عین تولید لپاره په یوه سترګه کوری چې د ژوندانه لپاره ضروري یا اړین وي. دا موضوع ډير زيات اهیمت یا ارزښت لري ترڅو نفوسونه او هیوادونو ته تعليم او تربیت ورکول شي چې د خپل خان لپاره د تولید قدرت پیدا کړي.

له ۱-۱: TM درسي یا لوستي موادو نه په استفادي سره له ده کونکو سره مرسته وکړي ترڅو د لوست د لوړۍ موخي یا هدف مفهومونه زده کړي.

دوهمه موخي با هدف : ددي امر تشخيص کول چې ولی بین الملل تجارت اهیمت لري، او په خه ډول سره کار کوي.

وړاندیز شوی مسله: له نورو هیوادونو سره تجارت کول خڅه اهیمت یا ارزښت لري

(د پاورپواینټ ۱۶ شميره سلايد)

۱ - بین المللی تجارت (International trade), د مختلفو هیوادونو په منځ کي د شیانو او خدمتونو له تبادلې خڅه عبارت دي. په بنسټیزه توګه بین المللی تجارت له یو بنیار نه بل بنیار ته د راکړي ورکړي او یا له یوی منطقې نه بلی منطقې ته چې مشابهت ولري، یوازي ځنې وختونه سخت تجارتی قوانین شتون لري چې بین المللی تجارت نسبت بنیاري او منطقوی تجارت ته ګرانوی.

(د پاورپواینټ ۱۷ شميره سلايد)

الف) هر یو هیواد د بین المللی تجارت په برخه کي ځانګړي یا مستقیل نظر او فکر لري. هرکله چې د نړۍ له نورو هیوادونو سره تجارت معاملات صورت نیسي باید چې زیاتي موضوع ګانی او کتنې په نظر کي ونیول شي مثلاً: د یوه هیواد امنیت. هر یو هیواد کونښن کوي ترڅو چې د خپلو خلکو لپاره

د ساتني او مصونيت ډاډ حاصل کري. همدارنکه نوري مسلی يا مسایل لکه: له دواړو لورو څخه همکار کول، د پولي بیلانسونه، اقتصادي نمو يا رشد، اقتصادي انکشاف او تخيکي پرمختګ

(د پاورپواینټ ۱۸ شمیره سلاید)

ب) د بین المللی تجارت ترتیلو لویه فایده او ګټه دا ده ترڅو چې انسانی قوه په موثره او ګټوره توګه وسائل شي. بین المللی تجارت په هغه توګه تاسې چې تاسې خپل اکمالات خانه کوي ددي لپاره چې تاسې کولی شي چې په خلور خواوو کي د نرخونو له مقایيسی يا پرتلی نه وروسته ممکن چې ترټول بنکته نرخ يا قیمت واخلی. که چېر بهرنۍ رقابت شتون ونه لري، ډيری شیان به قیمه وي نسبت هغه نرخ او قیمت ته چې تاسې هغه د فعلًا لپاره ورکوي.

(د پاورپواینټ ۱۹ شمیره سلاید)

ج) د بین المللی تجارت بله فایده يا ګټه عبارت له چې ځنې محصولات کوم چې مونږ نسبت د نورو اقلیمي شرایط او نورو شرایطو ته په خپله منطقه کي نه شو تولید کولی ولی د بین المللی تجارت له لاري هغې ته مونږ لاسرسی درلودلی شو لکه: روغنیات يا غور باب، بنزین، میوه جات، سبیزیجات او نور تولیدات. شاید چې ځنې تولیدات زمونږ هیواد ته ددي لپاره راول شي چې زمونږ هیواد د مارکیټ غوبښته نه شي پوره کولی. د هیوادونو لپاره غوره شیان دا دی ترڅو چې د مشخصو یاخانګړو تولیداتو په محصولاتو کي تخصص پیدا کړي. محصولات بنه اقتصادي تولید کړي.

(د پاورپواینټ ۲۰ شمیره سلاید)

الف) د بین المللی تجارت په خاطر، تجارتی هیوادونه د خپلو مصرف کونکو لپاره له څو ناحیو څخه فایده رسوی:

- ❖ په پراخه پیمانې سره د کمو پیداکیدونکو منابعو توزيع کول.
- ❖ نسبی غوره والی او د تقوی تخصص ته ترویج او ترقی ورکول، چې دا کار په خپل ذات کي قیمت او د تولید مصارف بنکته راوري او د مصرف کونکو لپاره تولید هم په ټئت قیمت سره تمامیري.
- ❖ ګډ يا شریک ژوند کول په صلح آمیزه ډول سره تقویه کيري، څکه چې هیوادونه د تجارت په اساس یو له بل سره افهام او تفهم لري.
- ❖ اصلاح شوی تکنالوژی د هیوادونو په منځ کي تبادله کيري او په دی ترتیب سره په چتکۍ سره انکشاف کوي، په داسې حال کي چې هریو هیواد د خپل خان لپاره وخت په موجوده تکنالوژی یاندې په بل هیواد کي ضایع کوي د هغې په عوض کولی شي چې له موجوده تکنالوژی څخه په نورو هیوادونو کي د بین المللی تجارت د شتووالی په اساس استفاده وکړئ .

(د پاورپواینټ ۲۱ شمیره سلاید)

ب) بین المللی تجارت د قوانینو، او معاهدو او هغه قراردادونو په اساس چې د هیوادونو په منځ کي برقرار دي، کار کوي. زیاتې موانع (barriers) او مختنیونی شتون لري ترڅو خپل هیوادونه د بین المللی تجارت پواسطه له بنکار کولو څخه وساتي.

د 2-1: TM درسي يا لوست مواد زده کونکو ته ونبایاست ترڅو چې هغوي د بین المللی تجارت ګټي د مصرف کونکو لپاره په بنه توګه سره درک کړي.
دریمهه موخه يا هدف: د دی امر تشریح کول چې د تبدیلی نرخ په خه ډول سره تعین يا تاکل کيري
وراندیز شوی مسله: د هریو هیواد پولي ارزښت ولی توپیر لري يا مختلف دي؟

(د پاورپواینټ ۲۲ شمیره سلайд)

۱ - په نړۍ یا جهان کي مختلفي پیسي رواج لري. ددي حالت لومړي ستونزه دا ده چې هرې پیسې خانګړي یا جلا نرخ لري یعنې پیسي او اسعار په مختلفو سطحو سره ارزښت لري. دوهمه ستونزه دا ده چې مختلف پولی نسبتونه ستون لري. دريمه ستونزه دا ده چې د نرخ تبادله ثابتنه نه ده او تل په نوساناتو یا ترلزل کې وي او دنوره عواملو پوري اړه لري.

الف) د پیسو اوسنی ارزښت په یوه هیواد کې د بل هیواد د فعلی ارزښت سره په مقایسه یا پرتله پاکل کېږي چې خومره تولید به په هیوادونو کې تجارت وکړي. تقریباً له خرڅلاؤ سره ورته والی لري. که چېږي تاسې یوه **حوره شلوار** په ۱۰۰۰ افغانیو واخلی، او وروسته عین افغانی په ناخاپې توګه ۲۰۰۰ افغانی ارزښت اختيار کړي، شاید چې تاسې د یوې په جوري په عوض دوه جوري واخلی یا یې اخستلی شي.

(د پاورپواینټ ۲۳ شمیره سلайд)

ب) د خپلو نرخونو صعود او نزول نسبت نورو هیوادونو ته پولی ارزښت په یوه هیواد کې پورته او بنکته کېږي. که چېږي په یوه مملکت کې نرخ لور شي او په نورو هیوادونو کې لور یا پورته نه شي، پس د پیسو حريان د هغه هیوادونو په لوري پیل کېږي چې د لور نرخ لرونکي دي. د یوه هیواد د پیسو غوښتلو کموالی ددي سبب کېږي چې په نرخ کې کموالی منځته راشي او بالاخره شتمنۍ او سرمایه یا پانګه د کسر پوه لوري حرکت وکړي او د پیسو نهايې د تېټ نرخ سبب کېږي

(د پاورپواینټ ۲۴ شمیره سلайд)

ج) د تورم عوارض یا نقصانات(تورم نرخ) Inflation rates د تبادلي په نرخ باندي لوی تاثير لري. که چېږي د سود نرخ د تورم په خاطر زیانتوالی وکړي، دا موضوع د بین المللی سرمایه گذارانو یا پانګه اچونکو لپاره بشه نه ده. معمولاً د تورم لور نرخونه چې له نورو هیوادونو سره تراو لري د هغې هیواد پیسي چې لور تورم لري نهايې کوي

(د پاورپواینټ ۲۵ او ۲۶ شمیري سلайдونه)

د) اقتصادي فعالیت د پیسو د اخري ارزښت له تعین او ټاکنې څخه عبارت دي. دوه هغه هیوادونه د اقتصادي رشد ورته نرخ تجربه نه کړي. د هغوي د تبادلي نرخونه لور یا پورته او بنکته تللى شي. معمولاً هغه هیوادونه چې اقتصادي رشد لري د پیسو د ارزښت کموالی (currency depreciation) تجربه کوي. هغه اقتصادونه چې په تدریج یا دوامداره توګه رشد کوي د هغوي د پیسو د ارزښت ترقی (currency appreciation) کیدی شي چې قوی شي.

له ۱-۳ TM: درسي یا لوسټي موادو نه په استفادې سره د تبادلي د نرخونو په تعین او ټاکنه کې بحث وکړي .

بیا کتنه خلاصه یا لنډیز: ددي لوست د خلاصه یا لنډیز کولو په خاطر د زده کونکو له زده کړو مخوا یا هدفونو څخه استفاده وکړئ زده کونکي د هري مoxyi یا هدف د مربوطه محتوياتو د تشریح لپاره وغواړئ. له هغه سوالونو یا پوښتنو څخه چې د پاور پواینټ په ۲۷ شمیره سلайд کې ذکر شوي دي هم کولی شي په دې برخه کې ورڅخه ګټه پورته کړي.

تراجرا لاندې نیوں: تر د اجرا لاندې نیولو په خاطر کولی شي چې زده کونکي لاندې فعالیت په بر کې ونیسي: له ضمیمه شوو یا پیوسته شوو صفحو څخه استفاده وکړئ.

1-1 WS: د رواج لرونکو پیسو د نرخونو په برخه کي کوبنښن او پلتنه کول

ارزیابی: ارزیابی باید د زده کونکو لپاره د لوسټ په موخو باندې په اشناکیدو سره متمرکزه وي. په دی برخه کي مختلفي تګلاري شتون لري ترڅو چې زده کونکي پري ارزیابي کړل شي، مثلًا د زده کونکو اجرات په سرته رسیدونکو فعالیتونو کي او یا په دی برخه کي کيدلی شي چې له نمونه ازمونې خڅه ګئه واختسل شي ترڅو چې زده کونکي د لوسټ له موخویا هدفونو سره اشنا شي. په لیکلې بنه ازمونې له دی سند سره یوځای وړاندی کېږي.

د نمونه ئي ازمونې لپاره خوابونه

مطابقت ورکول

C	.1
A	.2
B	.3
D	.4

تش يا خالي ځایونه ډک کړئ

1.	دریم جهان یا نړۍ
8.4	.2
12	.3
100	.4

لنډ خواب

1. په پراخه پیمانې سره د کمو پیداکیدونکو منابعو توزيع کول.
2. نسبې غوره والى او د تقوې تخصص ته ترویج او ترقی ورکول، چې دا کار په خپل ذات کي قیمت او د تولید مصارف بستکته راوري او د مصرف کونکو لپاره تولید هم په ټنت قیمت سره تمامېږي.
3. ګډ یا شریک ژوند کول په صلح آمیزه ډول سره تقویه کېږي، ځکه چې هیوادونه د تجارت په اساس یو له بل سره افهام او تفهمیم لري.
4. اصلاح شوی تکنالوژي د هیوادونو په منځ کي تبادله کېږي او په دی ترتیب سره په چتکې سره انکشاف کوي، په داسې حال کي چې هريو هیواد د خپل خان لپاره وخت په موجوده تکنالوژي باندې په بل هیواد کي ضایع کوي د هغې په عوض کولی شي چې له موجوده تکنالوژي خڅه په نورو هیوادونو کي د بین المللی تجارت د شتووالی په اساس استفاده وکړئ

نمونه ئى ازمۇينە

د بىن المللې اقتصاد درك او پىزىندىلۇ

نوم :

مطابقت ورکول

لارسىوونە: د صحىح خواب پە مطابق اصطلاح ارايە كەئ. د اصطلاح تورى نظر پە تعریف سره ولېكى ئ

(زراعتى تعلیم او تربیت)	Agricultural education .a
(لومرى جهان يا نىرى)	c. First world country
(بىن المللې تجارت)	b. International trade
(مناسىبە تكنالوژى)	d. Appropriate technology

1. هەغە هيواود چى صنعتى شوي وي.
2. د رزاعت پە برخە كى د مطالعاتو او تدریساتو منظم فعالىت.
3. د دوه هيوادونو پە منخ كى د شىيانو او خدمتونو تبادله كول.
4. د پروگرامونو له تطبیق او زده كىي نە عبارت دى چى د خلکو لپاره مناسب مورد نظر تدریس
وي او كىتور وي.

تش يا خالى ئايونە ڏك كەئ: لاندى جملى پە مناسبو کلمو يا کلمى سره ڏك كەئ!

- 1 - _____ له هەغە هيوادونو خخە عبارت دى چى انکشاف او
رشد يىي نە وي كەرى.
2 - پە كاڭ ۲۰۲۵ كى داسىي آتكىل شوي دى چى _____ بىلۇنە خلک به د ئىمكى پە
مەخ ژوند ولرى.
3 - له _____ خخە كم ملتونە د خپلۇ خلکو لپاره كافى غذا يا خوراكە توليد كوي.
4 - پە نىرى يا جهان كىي پە اندازە د _____ هيوادونە شتون لرى چى پە
بىرونى غذایي منابعو پورى تۈلى دى يا لە لرى.

لە خواب: لاندى سوالونو يا يونىتنو تە خواب وراندى كەئ!

د بىن المللې تجارت خلۇر طريقي يا تىڭلارى چى د مصرف كونكۇ يا مستەھلکىنۇ لپاره گەۋە رسوي كومى دى؟

1.

2.

3.

4.

نړیوالی زراعتی اصطلاحات

د دریم جهان یا نړۍ هیوادونه (**third world country**) له هغه هیوادونو خخه عبارت دی چې انکشاف او رشد یا نمو یې نه وي کړي او هغه هیوادونه دی چې صنعتی شوي نه وي. هغه هیواد چې خلک یې فقیر او ناتوانه وي. هغه هیوادونه چې کلنی سراسر عواید(*per capita incomes*) یې کم وي.

د لوړۍ جهان یا نړۍ هیوادونه(**first world country**) له هغه هیوادونو خخه عبارت دی چې ملتوونه یې صنعتی شوي دي.
مناسیبہ تکنالوژۍ (**Appropriate technology**) پروګرامونه او د زده کړي کار تطبیق کوي کوم چې د مورد نظر خلکو او هغه خلکو لپاه چې تعلیم ولري مثمر او گټور واقع شي.

زراعتی تعلیم او تربیت (**Agricultural education**) له یو منظم فعالیت نه عبارت دی چې په ګرونومنی، حیواناتو ساینس، د زراعت د اقتصاد علم، نبات پوهنه، غذا یا خوراکی علم، او ډیرو نورو زیاتو ساحو کی مطالعات او لارښوونی سرته رسوی.

BENEFITS CONSUMERS DERIVE FROM INTERNATIONAL TRADE

هغه گتني يا فايدي چي مصرف کونکو يا مستهلكينو ته د بین المللی تجارت له لاري متوجه دي.

- .1. په پراخه پيماني سره د کمو پيداکيدونکو منابعو توزيع کول.
- .2. نسبي غوره والى او د تقوې تخصص ته ترويج او ترقۍ ورکول، چي دا کار په خپل ذات کي
قيمت او د تولید مصارف بنسکته راوري او د مصرف کونکو لپاره تولید هم په ټئت قيمت سره
تماميري.
- .3. ګډ يا شريک ژوند کول په صلح آميزه ډول سره تقويه کيري، خکه چي هيوادونه د تجارت
په اساس یو له بل سره افهام او تفهيم لري.
- .4. اصلاح شوي تکنالوژي د هيوادونو په منځ کي تبادله کيري او په دي ترتیب سره په چتکي
سره انکشاف کوي، په داسې حال کي چي هريو هيوا د خپل خان لپاره وخت په
موجوده تکنالوژي باندي په بل هيوا د کي ضایع کوي د هغې په عوض کولی شي چي له
موجوده تکنالوژي خخه په نورو هيوادونو کي د بین المللی تجارت د شتولالي په اساس
استفاده وکړئ

HOW EXCHANGE RATES ARE DETERMINED

د پیسو یا اسعارو د نرخونو تبادله په خه چول سره مروجه ټاکل کيري.

د خپلو نرخونو صعود او نزول نسبت نورو هیوادونو ته پولي ارزښت په یوه هیواد کي پورته او بنکته کيري. که چير په یوه مملکت کي نرخ لور شي او په نورو هیوادونو کي لور يا پورته نه شي، پس د پیسو جريان د هغه هیوادونو په لوري پيل کيري چي د لور نرخ لرونکي دي. د یوه هیواد د پیسو غوبنستلو کموالی ددي سبب کيري چي په نرخ کي کموالی منځته راشي او بالاخره شتمني او سرمایه یا پانګه د کسر پوه لوري حرکت وکړي او د پیسو نهایي د تیټ نرخ سبب کيري د تورم عوارض یا نقصانات(تورم نرخ) Inflation rates د تبادلي په نرخ باندي لوی تاثیر لري. که چيري د سود نرخ د تورم په خاطرزياتوالی وکړي، دا موضوع د بین المللی سرمایه گذارانو یا پانګه اچونکو لپاره بنه نه ده. معمولاً د تورم لور نرخونه چي له نورو هیوادونو سره تراو لري د هغې هیواد پیسي چي لور تورم لري نهایي کوي اقتصادي فعالیت د پیسو د اخري ارزښت له تعین او ټاکنې خخه عبارت دی. دوه هغه هیوادونه د اقتصادي رشد ورته نرخ تجربه نه کړي. د هغوي د تبادلي نرخونه لور يا پورته او بنکته تللى شي. معمولاً هغه هیوادونه چي اقتصادي رشد لري د پیسو د ارزښت کموالی (currency depreciation) تجربه کوي. هغه اقتصادونه چي په تدریج یا دوامداره توګه رشد کوي د هغوي د پیسو د ارزښت ترقی (currency appreciation) کیدی شي چي قوي شي.

د رايجو پيسو د نرخونو تحقيق

لارسونه:

د لسو هيوادونو لپاره د پسيو نوعه او د هغې نرخ په هکله پلتهه وکړئ. په خپل تحقيق کي له لاندي ويب
پاني خخه استفاده وکړئ:
<http://www.oanda.com/convert/classic>

لس هيوادونه انتخاب يا وټاکۍ او د همدي لسو هيوادونو د نرخونو تبادله لست کړئ:
 1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.